Haydar
Bammate

1965'te Paris'te öldü, oradaki Bobigny Müslüman Mezarlığı'na gömüldü. Bammate'in Necmeddin ve Timur adında iki oğlu oldu. Bunlardan Necmeddin Bammate İslâm dünyasının tanınmış şahsiyetlerindendir.

Bazı yazılarında Georges Rivoire takma adını kullanan Bammate'in diğer çalışmalarından bazıları şunlardır: *Le Problème de Caucase* (Lausanne 1911); *Apport des Musulmans à la Civilisation* (Genève 1962); *La Position de la Turquie*, *Le Mois Suisse* (Montreux, Juillet 1943).

BİBLİYOGRAFYA :

Zeki Ali, "Haidar Bammate, A Noble Muslim Figure", *Islamic Literature*, XII/2, Lahore 1965, s. 1-5; *Bammate Collection* (nşr. IRCICA), İstanbul 1990, s. XI-XII; Haydar Bammate'in yayımlanmamış otobiyografisi, İstanbul IRCICA Ktp., nr. A-5346/1-2.

EKMELEDDİN İHSANOĞLU

BAMMAT, Necmeddin

(1922-1985)

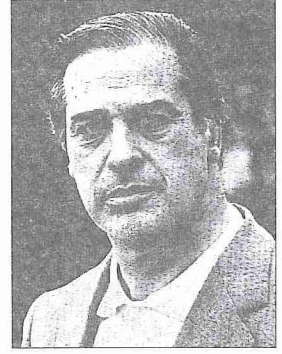
İslâm dünyasının
tanınmış fikir adamı ve
diplomatlarından.

8 Aralık 1922'de Paris'te doğdu. Aslen Dağıstanlı olan ve bir süre Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti Dışişleri bakanlığı yapan Haydar Bammate'in oğludur. Orta öğrenimini Paris'te Buffon Lisesi ve Chailly-sur-Lausanne'daki Ecole Nouvelle'de, yüksek öğrenimini de Lozan Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yaptı. Daha sonra aynı üniversiteden doktora alarak 1947'ye kadar Sorbon Üniversitesi'nde Roma hukuku dersleri verdi. İslâmî konular üzerindeki çalışmalarına 1947-1952 yılları arasında Cambridge Üniversitesi Trinity College ve Ezher Üniversitesi'nde, daha sonra da Paris'teki Doğu Dilleri Enstitüsü'nde (Institut des Langues

Orientales, Ecole des Hautes Etuds) ve Fransız Koleji'nde devam etti.

İlk resmî görevine 1948'de Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nda başladı. Cenevre'deki Milletlerarası Kızılhaç Konferansı'na Afganistan temsilcisi olarak katıldı (1949). Aynı yılın eylül ayından itibaren UNESCO kadrosuna girdi ve sırasıyla 1949-1954 yılları arasında Hukuk Danışmanlığı Bürosu'nda yetkili memur, 1954-1958 arasında Arap, Ortadoğu ve Doğu Avrupa ülkeleriyle diplomatik ilişkiler sorumlusu, 1960'tan 1964 yılına kadar UNESCO Doğu-Batı proje koordinatörlüğü, 1964-1967 yılları arasında beşerî bilimler direktörlüğü, 1970-1974 arasında kültürel işler direktörlüğü, 1975-1979 yılları arasında da kültür ve iletişim genel direktör yardımcısı danışmanlığı görevlerinde bulundu. UNESCO'daki görevine ek olarak 1976'dan itibaren İslâm Konferansı Teşkilâtı'nın Paris temsilciliği görevini de yürüttü. Ayrıca İnsan Hakları İslâmî Deklerasyonunu Hazırlama Komitesi'nde yer aldı ve İslâm Konferansı Teşkilâtı genel sekreter yardımcısının yanında kültürel kimlik işleri müşaviri olarak çalıştı. Bunlardan başka İslâm Konferansı Teşkilâtı'nın İstanbul'daki alt kuruluşları olan İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) ile İslâm Kültür Mirasını Koruma Komisyonu'nun bazı çalışmalarına aktif olarak katıldı.

1977'de Paris ve daha sonra Sorbon üniversitelerinde İslâm medeniyeti ve sosyoloji sahalarda dersler vermeye başladı. Fransızca, İngilizce, Rusça, Almanca, İspanyolca, İtalyanca'ya hâkimiyeti yanında klasik Arapça, Farsça, Türkçe ve Japonca'yı da belli ölçüde bilen Bammate çok geniş bir kültüre sahipti. İlmî çalışmaları ile İslâm kültürüne önemli katkılarda bulunarak İslâm medeniyeti, İslâm sanatı ve mimarisi, şehircilik ve çevre bilimleri ile ilgili konularda yazılar yazdı ve konferanslar verdi. Önce Afganistan tâbiyetinde iken 1979'da Ruslar'ın Afganistan'ı işgal etmeleri üzerine Pakistan vatandaşlığına geçti. Ölümünden kısa bir süre önce kalem aldığı vasiyetiyle dedesinden ve babasından kalan, ayrıca kendi gayretleriyle meydana getirdiği özel kütüphanesini İstanbul'daki İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi'nin Yıldız Sarayı'ndaki kütüphanesine bağışladı. Merkez tarafından bu kitaplara ait özel bir katalog hazırlanmıştır (Bammate Collection, İstanbul 1990).

Necmeddin
Bammate

Sıcak bir kişiliğe ve kuvvetli bir karaktere sahip olan Necmeddin Bammate İslâm'a hizmet için doğudan batıya, kuzeyden güneye koşarak İslâmiyet'le ilgili hemen hemen bütün milletlerarası konferanslarda faaliyet gösterdi. 15 Ocak 1985'te vefat etti, 24 Ocak'ta Paris'te babasının kabrinin bulunduğu Bobigny Müslüman Mezarlığı'na gömüldü.

Eserleri. Necmeddin Bammate'in yayımlanmış belli başlı eserleri şunlardır: *Aspects de l'art Musulman* (Paris 1946); *Thèmes et Rythmes dans la littérature de l'Islam* (Paris 1958); *Visages de l'Islam* (Paris 1959, Haydar Bammate'a ait olan bu eserin bir bölümünü yazmıştır); *The Status of Science and Technology in Islamic Civilisation* (Los Angeles 1964); *L'Orient dans un Miroir* (Paris, ts.); *La Mecque et Medine Aujourd'hui* (Paris 1980, Hamza Kâidî ve Hâşimî Ticânî ile beraber). Daha önce yayımlanmamış bazı konuşma ve makalelerini içine alan *Et l'Oiseau lui-même en étendant ses ailes...* (Paris 1985) ve *Cités de l'Islam* (Paris 1987) adlı eserleri ölümünden sonra neşredilmiştir. Ayrıca Fransız televizyonuna İslâm medeniyetiyle ilgili olarak hazırladığı bir dizi programla da bütün Avrupa'nın ilgisini bu konu üzerine çekmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Ekmeleddin İhsanoğlu, "Late Professor Necmettin Bammate", *Newsletter* (nşr. IRCICA), sy. 8, İstanbul 1985, s. 23-27; *Bammate Collection* (nşr. IRCICA), İstanbul 1990, s. IX-X, XIII-XVI.

EKMELEDDİN İHSANOĞLU

BANALUKA

Yugoslavya'da bir şehir.

Bosna - Hersek Federe Cumhuriyeti'nin kuzeyinde, Sava nehrinin kolu olan Vrbas'ın (Virbas) iki kıyısında yer alır; denizden 156 m. yüksekliktedir. Osmanlı kaynaklarında Banaluka (بنالوكه) imlâsı ile